

Vreme: 01.09.2026 10:15

Medij: k1info.rs

Link: <https://www.k1info.rs/vesti/politika/136275/nikola-sainovic-uranak-k1-tv/vest>

Autori: K1info

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: "MALO KO JE IMAO MOĆ KAO TADA BEOGRAD" Šainović za K1 otkrio koliko su Nesvrstani promenili položaj Jugoslavije

8732

Prva konferencija Pokreta nesvrstanih održana je na današnji dan pre 65 godina, a tim povodom danas se u Beogradu održava komemorativni sastanak. O ulozi Jugoslavije u osnivanju Pokreta i njegovom kasnijem gubitku uticao je Nikola Šainović, gostujući u emisiji "Uranak" na televiziji K1. Govoreći o nastanku Pokreta nesvrstanih i ulozi Jugoslavije, Nikola Šainović podsetio je da je položaj tadašnje Jugoslavije u velikoj meri bio određen još na Jalti. "Sudbina Jugoslavije, koja je kasnije postala koren nesvrstane politike, rešena je na Jalti. Jugoslavija je bila 50-50. Nije bila fizički podeljena, već politički - ostao je komunistički režim, ali Crvena armija nije ostala u Jugoslaviji i nije izašla na Jadran", rekao je Šainović. Kako je objasnio, upravo je takav položaj omogućio Josipu Brozu Titu da najpre sačuva autentičnost jugoslovenske revolucije, a potom i da se 1948. godine suprotstavi Staljinu. "Tito nije bio potpuno sam. Imao je oslonac i prema Zapadu. Iz toga je kasnije napravio strategiju - ako Jugoslavija može da opstane između dva bloka, takav model može da ponudi i velikom broju zemalja koje su tada izlazile iz kolonijalizma." Među tim državama bile su, kako je naveo, Indija, Egipat i Indonezija, tada novonastale zemlje na koje su velike sile vršile pritisak da se priklone jednom od dva bloka. Pročitajte još "NESVRSTANI SU PRIVRŽENI POVELJI UJEDINJENIH NACIJA" Vučić otvorio skup Pokreta nesvrstanih (VIDEO) pre 12 minuta Politika SPS OBJAVIO SVE GREHE BRANKA RUŽIĆA Isključen iz partije zbog "kardio programa", Dana mladosti, ali i četiri ministra! pre 1 sat Politika "Titov model postao je interesantan. U početku velike sile tome nisu pridavale veliki značaj. Pokret je praktično počeo fizičkim kretanjem - Tito je brodom 'Galeb' putovao do Indonezije i nazad, preko Indije i Egipta, gotovo tri meseca", rekao je Šainović. Prema njegovim rečima, Pokret nesvrstanih nije predstavljao "most između Istoka i Zapada", kako se kasnije često govorilo. "Nesvrstani nisu bili taj most. Oni su bili sopstveno društvo. Velike sile su i u najtežim okolnostima održavale direktne međusobne kontakte. Nesvrstanim je data mogućnost da naprave veliki politički pokret koji je služio njihovom razvoju, a nije strateški ugrožavao velike sile." Šainović je podsetio i da se Jugoslavija nakon sukoba sa Staljinom 1948. godine nije priklonila suprotnom bloku. "Ravnoteža jeste bila narušena 1948. godine, ali Tito nije prešao na drugu stranu. NATO je formiran 1949. godine, ali Jugoslavija nije postala njegov deo. To su bile istorijske okolnosti koje je Tito dobro iskoristio. On ih nije stvorio, ali je umeo da ih iskoristi." Ogroman politički i ekonomski značaj za Jugoslaviju Šainović je posebno ukazao na korist koju je Jugoslavija imala od svog položaja u Pokretu nesvrstanih. "Dobili smo ogroman politički značaj. Kada se sastane 120 nesvrstanih zemalja i njihovi ambasadori u Ujedinjenim nacijama usvoje rezoluciju, oni već sami po sebi imaju većinu u Generalnoj skupštini." Međutim, kako je rekao, značaj nije bio samo politički, već i ekonomski. "To je za nas imalo ogromnu ekonomsku korist. Zemlje koje su izlazile iz kolonijalizma dobijale su velike kredite Svetske banke i različitih razvojnih fondova, a poslove su davale našim firmama." Podsetio je da su jugoslovenske kompanije učestvovala u velikim projektima širom sveta, od izgradnje puteva i pruga do velikih javnih objekata u Africi, Aziji i drugim delovima sveta. "Za malu Jugoslaviju to je bilo ogromno. Energoprojekt je jedne godine ušao među deset vodećih inženjering kompanija na svetu." Šainović je naveo i da je Jugoslavija zahvaljujući svom položaju mogla da posluje i sa Istokom i sa Zapadom. "Mi smo bili otvoreni prema Zapadu, a istovremeno smo trgovali sa Sovjetskim Savezom. Izvozili smo robu, a zauzvrat dobijali čelik i naftu. Viškovi su potom mogli da se prodaju na Zapadu za devize." Prema

Vreme: 01.09.2026 10:15

Medij: k1info.rs

Link: <https://www.k1info.rs/vesti/politika/136275/nikola-sainovic-uranak-k1-tv/vest>

Autori: K1info

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: "MALO KO JE IMAO MOĆ KAO TADA BEOGRAD" Šainović za K1 otkrio koliko su Nesvrstani promenili položaj Jugoslavije

njegovim rečima, takav sistem doneo je Jugoslaviji velike devizne prilive i omogućio brz privredni razvoj. "To je višestruko prevazilazilo naš tehnički potencijal. Ali Jugoslavija je imala odlično obrazovanje i naši ljudi su te poslove dobro radili. Zato se i danas među starijim generacijama u Africi i Aziji pamti reputacija koju je Jugoslavija tada imala." Šainović je rekao da je poseban politički položaj Jugoslavije imao veoma konkretne ekonomske posledice i omogućavao domaćim kompanijama lakši pristup tehnologiji, projektima i kreditima sa Zapada. "Bio sam direktor razvoja u Borskoj kompaniji. Jednim potpisom dobijemo od Nemaca projekat fabrike, tehnologiju, know-how, obuku kadrova i kredit. Zašto? Zbog našeg specifičnog političkog položaja", rekao je Šainović. Kako je naveo, takvi poslovi bili su dodatno zaštićeni državnim mehanizmima osiguranja od političkog rizika. "U Nemačkoj je postojao Hermes, državna agencija koja osigurava kompanije od političkog rizika. U Americi je postojao OPIC. Zahvaljujući tome, mi smo do takvih projekata dolazili veoma lako." Prelom dolazi sa slabljenjem Sovjetskog Saveza. Prema Šainovićevim rečima, takav položaj Jugoslavije trajao je sve dok je postojao balans između dva velika bloka. "To traje dok traje naš politički značaj i dok Sovjetski Savez ne počne da se urušava. Kada se on urušava, više nema alternative u svrstavanju. Ostaje samo Zapad." On smatra da su se tada praktično ugasila oba ekonomska oslonca na kojima je Jugoslavija do tada gradila deo svog razvoja. "Sovjetski Savez više nije mogao da pomaže, a Amerika više nije imala potrebu za tim. Nesvrstane zemlje su takođe ulazile u duboke krize i sve je manje bilo novih poslova." Šainović je ocenio da tadašnja zaduženost Jugoslavije sama po sebi nije bila presudni problem. "Zaduženost Jugoslavije nije bila velika u apsolutnom smislu. Problem je bio nagli pad ekonomske aktivnosti. Dok imate veliku aktivnost, taj dug je normalan. Kada su odjednom pali poslovi sa Sovjetskim Savezom i nesvrstanim zemljama, ostao je dug, a nestao je prihod kojim se taj dug servisirao." Kako je dodao, taj proces vremenski se poklopio i sa periodom nakon smrti Josipa Broza Tita. "Čeo sistem se iz više razloga urušavao, a i Pokret nesvrstanih tada doživljava smanjenje aktivnosti, jer su mnoge njegove članice imale velike unutrašnje probleme." K1 televizija Devedesetih je prioritet postao opstanak zemlje. Govoreći o položaju Jugoslavije početkom devedesetih, Šainović je rekao da je spoljna politika tada gotovo u potpunosti bila usmerena na ratove i pitanje opstanka države. "Ratovi su se 1992. potpuno razbuknuli i to je postalo apsolutni prioritet. Mi smo bili toliko zaokupljeni sopstvenim opstankom da se naša spoljna politika praktično svodila na to." Prema njegovim rečima, predstavnici pojedinih nesvrstanih zemalja tada su čekali da se završe sukobi i da se vidi kakva će država nastati na prostoru bivše Jugoslavije. "Imao sam prilike da razgovaram sa predstavnicima tih zemalja. Govorili su: kada se rat završi, kada dođe mir i kada se konstituišu države, onda ćemo obnoviti razgovore." Šainović je ocenio da današnje međunarodne okolnosti nisu iste kao tadašnje, ali da postoje određene sličnosti. "Kada je pao Berlinski zid, proces širenja Zapada prema centralnoj i istočnoj Evropi krenuo je velikom snagom. NATO se širio prema istoku, a ovaj prostor je ostao izvan tog procesa zbog sukoba koji su se ovde odvijali." "Srpski faktor trebalo je segmentirati" Šainović je izneo i svoje viđenje politike zapadnih zemalja prema prostoru bivše Jugoslavije početkom devedesetih. "Kada danas čitamo tadašnje izjave Hansa Ditrha Genšera, Alojza Moka i drugih ministara spoljnih poslova, u njima se može naći stav da srpski faktor treba segmentirati na delove kako ne bi kontrolisao Balkan", rekao je on. Prema njegovoj oceni, raspad Jugoslavije odvijao se upravo u takvim međunarodnim okolnostima. "Često se kod nas postavlja pitanje kako je moguće da smo u dva svetska rata bili saveznici Zapada, a da smo devedesetih došli u potpuno drugačiju situaciju. Ali tada su se promenile i međunarodne okolnosti i odnosi snaga." Govoreći o politici Slobodana Miloševića krajem osamdesetih, Šainović je rekao da je Zapad u početku pozitivno gledao na deo njegovih poteza. "Promenjen je Ustav, krenulo se u ekonomsku reformu i napravljeni su potezi koji su odgovarali Zapadu. Problem je, prema tom viđenju, nastao kada je rečeno da se srpski narod ne može deliti mimo njegove volje." Šainović smatra da su procesi započeti krajem osamdesetih i početkom devedesetih ostavili posledice koje se osećaju i danas. "Mir posle Drugog svetskog rata trajao je do kraja osamdesetih. Posle toga ulazimo u potpuno drugačiju fazu međunarodnih odnosa." **BONUS VIDEO** Tagovi: politika Uranak Nikola Šainović Pokret nesvrstanih Ostavite komentar

